

MODÜL 8

EYLEMLİKLER II. -mE / VERBAL NOUNS II. -mE

İçindekiler / Contents

	<u>sayfa</u>
Bölüm 1. -mE + iyelik eki / <i>mE + possessive suffix</i>	1
Bölüm 2. -mE + iyelik eki + hal eki / <i>-mE + possessive suffix + case suffix</i>	6

BÖLÜM 1: -mE + iyelik eki / -mE + possessive suffix

ÖRNEK KONUŞMA

Saadet : Bu hafta sonu alışverişe çıkmamız lazım. Evde hiç yiyecek kalmadı.

Mustafa: Haklısın. Benim de bir çift lastik terlik almam lazım. Evdekilerin altı delindi.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Benim bu konuya çok çalışmam gerekli.
2. Senin bunu daha iyi düşünmen lazım.
3. Ali'nin düğüne gelememesi hepimizi üzdü.
4. Bizim bu kitabı okumamız uzun sürecek.
5. Sizin bu raporu biran önce bitirmeniz çok önemli.
6. Şebnem ile Ayla'nın bu eşyaları almamaları gerekirdi.
7. Hilmi'nin bu saatte evde olması lazım, nerede acaba?

ALİŞTIRMALAR:

A. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz. *Fill in the blanks.*

Örnek:

Benim yarın okula gitmem gerekecek.

1. Bizim çevre sorunlarına önem ver_____ şart.
2. Senin bu şirkette işe başla_____ geleceğin için önemli.
3. Ahmet ve Semra'nın parti için hazırlan_____ zaman alacak.
4. Benim bu sınavı geç_____ herkesi sevindirecek.
5. Sekreterin izin al_____ şirketteki işleri aksattı.
6. Bu doktorun seni ameliyat et_____ büyük şans.
7. Türk takımının Olimpiyatlar'da derece al_____ herkesi çok mutlu etti.
8. Çocukların bize ziyarete geleme_____ bizi çok üzdü.
9. Senin bu filmi mutlaka seyret_____ gerek.
10. Sizin bizi ara_____ çok iyi oldu.
11. Sizin yanımda ol_____ benim için büyük şans.
12. Bizim bu ucuz kiralık evi bul_____ iyi oldu.

- B.** Mehmet Bey son günlerde pek çok kişiden hatırlatma, uyarı ve öneriler alıyor. Aşağıdaki boşlukları doldurup Mehmet Bey'e kimin, ne dediğini bulun.

Recently Mehmet Bey has been receiving advice from various people. Find who has been saying what to Mehmet Bey by filling in the blanks below.

Örnek:

Doktor: "Sigarayı **bırakmanız** şart."

1. Polis: "Arabanızı bu kadar süratli _____ gerekiyor."
2. Karısı: "Eve gelirken çarşıdan sebze, meyve _____ lazım."
3. Oğlu: "Baba okula para _____ gerekiyor."
4. Patronu: "Bu işi akşama _____ iyi olacak."
5. Sekreteri: "Öğleden sonra iki toplantıya _____ gerekiyor."
6. Araba tamircisi: "Yeni akü _____ şart."

C. Bir arkadaşınız aşağıdaki sorunlardan biri ile size geldiğinde ona neler önerirsiniz?

What kind of advice would you give to a friend who came to you with one of the problems listed below?

Örnek:

Arkadaşınız: Hiç arkadaşım yok!
Siz: *Daha çok gezmen gerek.
Bütün gün evde oturmaman iyi olur.*

1. Ailemle anlaşamıyorum.
2. Geceleri uyuyamıyorum.
3. Çok kilo aldım.
4. Eş bulamıyorum.
5. Notlarım hiç iyi değil.
6. Başım çok ağrıyor.

Ç. İyi bir şoför müsünüz? Aşağıdaki durumlarda neler yapmak gerekir, bulun.

Are you a good driver? Describe what you need to do in the situations listed below.

Örnek:

Kırmızı ışıpta *durmanız gerekli.*

1. kırmızı ışıpta
2. yolda sis varsa
3. yolda kar ya da buz varsa
4. bir okulun yanından geçerken
5. yolda giderken lastiğiniz patlarsa
6. trafik lambası olmayan bir yol kavşağına geldiğinizde
7. arkanızdan bir ambulans ya da itfaiye aracı geliyorsa

- D.** Şehrinize yeni bir belediye başkanı seçildi. İlk senesinin sonunda yaptıklarının bazıları beğenildi, bazıları eleştirildi. A sütununda neler yaptığı, B sütununda ise insanların düşünceleri ve tepkileri yazılı. İki sütundaki cümleleri eşleştirin ve örnekteki benzer cümleler kurun.

A new mayor has been elected to your city. After a year in service, some of the things he did were appreciated, some were not. The things he did are listed in column A, and the reactions and opinions of people are listed in column B. Match the sentences in the two columns and form sentences as shown in the example.

Örnek :

1. Yerel vergileri artırdı. f. kızdırdı.
Yerel vergileri artırmaması halkı/insanları kızdırdı.

A.

1. Susuzluk sorununu çözdü.
2. Şehirde yeni iş olanakları yarattı.
3. Sene sonunu büyük bir bütçe açığı ile kapadı.
4. Eski başkandan daha fazla ilgi topladı.
5. Söz verdiklerini yaptı.

B.

- | | |
|------------------------------|-------------------|
| a. sevindirdi | d. kıskandırdı |
| b. hayal kırıklığına uğrattı | e. takdir topladı |
| c. memnun etti | |

- E.** Siz de yukarıdakilere benzer cümleler kurunuz.

Form sentences similar to the above.

Örnek:

Arkadaşımın bana bu kadar çok yardım etmesi beni çok sevindirdi.

1. _____ beni çok mutlu etti.
2. _____ önemli.

3. _____ gerekli.
4. _____ sevindirici.
5. _____ şanssızlık.
6. _____ anlamsız.
7. _____ düşündürücü.

F. Aşağıdaki durumlarda "...**mümkün mü?**" kalıbını kullanarak gereken şeyleri rica edin.

*Ask for the things necessary in the situations described below using the form "...**mümkün mü?**"*

Örnek:

Bindiğiniz taksinin şoförü sigara içiyor. Çok rahatsız oldunuz. Ne dersiniz?
*"Sigaranızı söndür**meniz mümkün mü** acaba?"*

1. Kütüphanenin kapısını açıp içeriye girmek istiyorsunuz ama elleriniz kitap dolu. Tam o sırada bir arkadaşınızı görüyorsunuz. Ne dersiniz?
2. Üst kattaki komşularınız çok gürültülü bir parti veriyorlar. Sizin ise ertesi gün işe gitmeniz gerekiyor. Yukarı çıkıp ne dersiniz?
3. Buzdolabınız bozuldu. Tamircinin hemen gelmesini istiyorsunuz. Telefonda ne dersiniz?
4. Üniversitede öğrencisiniz. Paranız bitti. Annenize telefon edip ne dersiniz?
5. Her gün okuldan çocukları siz alıyorsunuz ama bugün dairede bir toplantınız çıktı. Eşinize telefon edip çocukları onun almasını rica edin.
6. Terzide provadasınız. Elbisenizin eteğinin çok uzun olduğunu düşünüyorsunuz. Terziye ne dersiniz?

BÖLÜM 2: -mE + iyelik eki + hal eki / -mE + possessive suffix + case suffix**ÖRNEK KONUŞMA**

Mehmet: Selam, Uygur. Ne oldu? Dün niye okula gelmedin?

Uygur : Biraz hastaydım. Kaçırduğım yeni konu var mı?

Mehmet: Hayır, fazla yeni birşey yapmadık. Fizik hocası gelecek haftaki laboratuvar dersine elektrikle ilgili bir deney hazırlamamızı istedi. Tarih hocası bir sonraki derse kadar İkinci Dünya Savaşı'nın nedenlerini okumamızı söyledi.

Uygur : Peki matematikte neler yaptınız?

Mehmet: Trigonometriye başladık. Sana notlarımı vermemi ister misin?

Uygur : Tabii, sağol.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Annem, o evde yokken kimseye kapıyı açmamamı söyledi.
2. Yandaki komşular biraz daha az gürültü yapmamızı rica ettiler.
3. Çavuş erlere sıraya girmelerini emretti.
4. Öğretmenlerimiz derste konuşmamızdan hiç hoşlanmazlardı.
5. Kardeşimin beni odamda rahatsız etmesine çok kızıyorum.
6. Küçükken, annemlerin biraz daha anlayışlı olmalarını isterdim.

ALİŞTIRMALAR

- A. Okulunuzun bahçesinde gömülü bir hazine ile ilgili bir yazı buluyorsunuz. Kağıtta söylenenleri aktarın.

You find a piece of paper that gives information about a treasure buried in your school's backyard. Tell what is written on the piece of paper.

Örnek:

Yazı : Ana kapıdan bahçeye in.

Siz : Ana kapıdan bahçeye inmemizi söylüyor.

1. Ana kapıdan bahçeye in.
2. Sağa dön.
3. Elli adım yürü.
4. Soldaki ceviz ağacından sola sap.
5. Beş adım daha git.
6. Karşıdaki Atatürk heykelinin üstündeki yazıyı oku. Hazine bu yazıda gizli.

(Heykeldeki yazı: Yurtta barış, cihanda barış)

- B.** Kemal Bey ve Esra Hanım, 15 ve 16 yaşlarındaki iki oğullarını evde yalnız bırakıp bir haftalığına tatile gidiyorlar. Ancak gitmeden önce çocuklarına bazı şeyleri tembihliyorlar. Neler söylediklerini aktarın.

Kemal Bey and Esra Hanım leave their two sons, aged 15 and 16 home and go on a week long vacation. But before leaving, they give their sons some instructions. What did they tell their sons?

Örnek:

Esra Hanım : " Yatmadan önce kapıları kilitleyin." (söylemek)
Siz : *Esra Hanım çocuklara yatmadan önce kapıları kilitlemelerini söyledi.*

1. Cumartesi günü çöpleri çıkarın. (söylemek)
2. Ortalıkta bulaşık bırakmayın. (tembih etmek)
3. Evde çılgın partiler vermeyin. (yasaklamak)
4. İki günde bir çiçeklere su verin. (istemek)
5. Eve yabancıları almayın. (tavsiye etmek)
6. Okuldan çıkınca doğru eve gelin. (tembih etmek)
7. Evi derli toplu tutun. (istemek)
8. Buzdolabındaki yiyecekleri bitirin. (söylemek)

- C.** Bir imparator yanındakilere aşağıdakileri yapmalarını emrediyor. Neler dediğini aktarın.

An emperor orders his servants to do the following. What does he tell them?

Örnek:

"Kahvaltımı hazırlayın."

*Kahvaltısını hazırlamalarını emrediyor.
buyuruyor.
söylüyor.*

1. Banyoyu doldurun.
2. Giysilerimi getirin.
3. Sakalımı traş edin.
4. Taze portakal suyu sıkın.
5. Yumurtalarımı iyi pişirin.
6. Dediklerimin hepsini hemen yapın.

- Ç. Ayşe Hanım bebek bekliyor. Sizce doktor ona neleri yapmasını/yapmamasını ve nelere dikkat etmesini söyledi / tavsiye etti / önerdi?

Ayşe Hanım is expecting a baby. What are some of the things that the doctor told / advised / warned her to do or not to do?

Örnek:

Doktor Ayşe Hanım'a fazla yağlı şeyler yememesini söyledi.

- D. Uçaktasınız. Hostes yolculardan neleri rica ediyor?

You are on a plane. What is the flight attendant asking the passengers to do?

Örnek:

Hostes : "Lütfen oturun."

Siz : "*Hostes oturmamızı rica ediyor.*"

Hostes: "Lütfen..."

1. ... kemerlerinizi bağlayın."
2. ... oksijen maskelerinin nasıl kullanıldığına bakın."
3. ... iniş ve kalkış sırasında tuvalete gitmeyin."
4. ... cep telefonlarınızı kapatın."
5. ... olağandışı birşey olursa bize haber verin."

E. Şimdi de hostesin rica ve önerilerini aşağıdaki bakış açısından aktarın:

Now relay the requests of the stewardess from the following point of view.

Örnek: *Hostes, yolcuların oturmalarını / oturmasını rica ediyor.*

F. Ekrem ile Mustafa arkadaş. Ekrem Sivas'ın bir köyünde oturan ailesiyle telefonda konuşmuş, Mustafa'ya aldığı haberlerden söz ediyor. Ekrem'in anlattıklarını okuyun ve fiillere uygun ekleri ilave edin.

Mustafa is talking to his friend Ekrem. Ekrem just spoke on the phone with his family, who lives in a village in the province of Sivas. The letter is full of news, good and bad ones, from his family and relatives and now he has the urge to talk about this news to somebody. Read what Ekrem is saying and add the necessary endings to the verb stems.

Ekrem:

[Örnek:] Kız kardeşimi liseye **göndermemelerine** _____ çok kızıyorum. Köyümüze birkaç yıl önce lise yapıldı ama kız çocuklarının bir çoğunu hala yollamıyorlar. Kızların birkaç yıl daha **oku** _____ niçin bu kadar **karşı çıktıklarını** anlamıyorum.

Şükrü dayımın **evlen** _____ çok **sevindim**. Ama şimdi de beni evlendirmek **iste** _____ çok **sinirlendim** doğrusu. Babam aslında anlıyor, "Oğlum, sen eşini kendin seç, anneni dinleme" diyor ama anneme anlatmak çok zor.

Benim her bayramda köye **gel** _____ **istiyorlar**. Ama nasıl gidebilirim ki? Hem uzak, hem pahalı. Okul da müsaade etmiyor ki, derslerim çok yoğun.

Yeğenim Mehmet işsiz kalmış. Sivas'ta bir fabrikada çalışıyordu. İki hafta önce işten **çıkarıl** _____ çok **üzülmüşler** tabii köyde. Köyde herkes Mehmet'in **işsiz kal** _____ çok **üzülmüş** ama annesi babası anlaşılana biraz sevinmiş. Çünkü oğulları yine köye dönüp yanlarında oturacaktı.

Annem, "Hülya'nın büyük oğlu geçen hafta sonu sünnet oldu. Senin **burada ol** _____ çok **üzüldüler**. Sen yazın geldiğinde onlarla yaylaya **çık** _____ **istiyorlar**" diye yazmış. Mustafa, sen yaylayı bilir misin? Bak bir gün benimle birlikte köye gelirsin, birlikte çıkarız. Bizim yaylaları **gör** _____ çok **isterim**.

G. Çocukken neleri yapmanıza izin verirdi, nelere izin vermezlerdi?

What are the things you were allowed to do and were prohibited from doing as a child?

Örnekler:

*Çocukken eve karanlıkta gelmeme izin vermezlerdi.
Annem sabahları yatağımy yapmadan okula gitmeme izin verirdi.*

Ğ. Aşağıdaki kalıbı kullanarak örnektekine benzer cümleler yapın.

Look at the example and form sentences using the structure presented below.

Örnek: *Eşimin doğum günümde bana bir parti düzenlemesine çok duygulandım.*

A'nın bana B yapmasına (çok)	üzüldüm.
	kızdım.
	sevindim.
	duygulandım.
	sinirlendim.
	şaşırdım.

H. Listedeki fiilleri kullanarak örnektekine benzer cümleler yapın.

Look at the example and form sentences using the verbs provided in the list.

(sevinmek, gülmek, üzölmek, kızmak, sinirlenmek, şaşırarak, bayılmak, duygulanmak)

Örnek: Ahmet Milli Piyango bileti aldı ama tek sayı ile 5 milyonu kaçırdı.
Ahmet 5 milyonu tek sayı ile kaçırmamasına çok üzölmüştür.

1. Mahallenin çocukları üçüncü defadır Mualla Teyze'nin camına top atıp kırıyorlar.

Mualla teyze _____.

2. Remzi işe girdiğinin altıncı ayında terfi etti.

Remzi _____.

3. Hale ile Ekrem'in üçüzleri oldu.

Hale ile Ekrem _____.

4. Rahmi Dede 100 yaşında. Doğum gününde Türkiye Güzeli onu ziyaret edip yanaklarından öptü.

Rahmi Dede _____.

5. Faruk'un uçağı sekiz saat rötar yaptı.

Faruk _____.

6. Rüya misafirlerine mükellef bir sofraya hazırladı ama onlar gelmediler.

Rüya _____.

7. Naciye Hanım'ın kedisi Minnoş kayboldu.

Naciye Hanım _____.

8. Okullar kar yüzünden kapandı.

Çocuklar _____.

9. Cevdet Timur'u matematik çalıştırıyor. Bir problemi beş keredir anlatmasına rağmen Timur hala anlamadı.

Cevdet _____.

10. Berna okula giderken yolda on lira buldu.

Berna _____.